

ԱՐՏԱՇԵՍ ՔԱԼԱՆԹԱՐՅԱՆ

ԱՐՏԱԿ, ԿԱՏԱԿ ԱՐԱ

Ես հինգ տարեկան եմ: Իմ անունը Արտակ է: Իմ կարծիքով դա շատ գեղեցիկ անուն է: Բոլորը չունեն: Մեր շենքում, օրինակ, ընդամենը մեկ, երկու, երեք, ութ, տասնչորս Արտակ կա:

Դա շատ լավ է և շատ վատ է: Երբ որ մեկը պատշգամբից կանչում է.

- Արտա՛կ...

Մենք բոլորս թողնում ենք խաղը ու վերև ենք նայում:

Դա շատ վատ է:

Երբ որ Սամվելիկը տրորում է բակի կանաչը, դոնապան Մաթոս քեռին բարձր ձայնով ասում է.

- Խելոք մնա, այ Արտակ:

Որովհետև ինքը դպրոց չի գնում և ուրիշ անուն չգիտի:

Իսկ մեր մայրիկներն էլ, հենց լսում են «Արտակ» անունը, մեզ վրա են բարկանում: Իսկ Սամվելիկը ծիծաղում է:

Դա շատ վատ է:

Իսկ երբ ես Մաթոս եռու մոռացած դուլից ջուր եմ շաղ տալիս գետնին, Մաթոս քեռին բարկացած բղավում է.

- Արտա՛կ... Հիմա ականջներդ կկտրեմ:

Եվ բոլոր Արտակների մայրիկները պատշգամբ են դուրս գալիս: Իսկ ես ականջներս բռնած, վազում եմ Արտակների մոտ, և նրանք էլ են ականջները բռնում: և մենք բոլորս էլ բռնում ենք մեր ականջները:

- Ո՞վ էր,-հարցնում է մայրիկներից մեկը:

- Արտակն էր,-ներքևից վերև բղավում է Մաթոս քեռին:

- Ո՞ր Արտակը,-հարցնում է մի ուրիշ մայրիկ:

- Ես ի՞նչ իմանամ,-ուսերը թոթվում է Մաթոս քեռին,- բոլորն էլ Արտակ են:

Որովհետև ինքը դպրոց չի գնում:

Դա շատ լավ է:

ԻՄ ՄԱՅՐԻԿԸ

Իմ մայրիկը աշխարհի ամենալավ մայրիկն է և ամենախելոք մայրիկն է: Նա ամեն ինչ գիտի: Դա շատ զարմանալի է: Վաղը չէ, երեկ օրինակ, ես մի ասեղ գտա ու սկսեցի քույրիկիս նման ասեղնագործել: Մայրիկս տեսավ ու ասաց.

- Ասեղի հետ խաղալ չի կարելի, ձեռքդ կծակի:

Ասաց, թե՛ չէ, մեկ էլ ո՛ւհ, ասեղը մտավ ձեռքս: Մատիցս արյուն եկավ: Ես լաց եղա: Մայրիկս կապեց ձեռքս ու բարկացավ.

- Ես քեզ չասաց՞ի, որ կծակի:

Ես լաց չեղա ու մտածում էի, թե որքան իմաստուն է իմ մայրիկը, որտեղի՞ց իմացավ, որ ասաղը մատս կծակի:

Ամեն ինչ գիտի իմ մայրիկը: Երբ ես աթոռի վրա օրորվում եմ, մայրիկս ասում է,

- Մի օրորվիր, կընկնես:

Եվ ճիշտ որ, ես ընկնում եմ:

Ամեն ինչ գիտի իմ մայրիկը, բայց գիտե՞ք ինչ, մի հասարակ բան չգիտի: Առավոտյան ինձ տարավ լողասենյակ և ուզեց լվանալ իմ ձեռքերն ու երեսը: Ցուրտ էր, շատ ցուրտ: Ես չէի ուզում լվացվել և մայրիկիս ասացի.

- Լավ էլի՛, մայրիկ ջան, չլվացվեմ:

- Ինչպե՞ս կարելի է, -ասաց մայրիկը, -ինչպե՞ս կարելի է կեղտոտ ձեռքերով և թշկններով նախաճաշել:

- Ըհը, -ասացի ես, -հո ձեռքերով չեմ ուտելու, գդալով եմ ուտելու: Հո թշերով չե՞մ ուտելու, բերանով եմ ուտելու:

Բայց մայրիկս չհասկացավ և ստիպելով լվաց իմ ձեռներն ու երեսը:

Ըհը՛: Մայրիկս ամեն ինչ գիտի, բաց այդ մի հասարակ բանը չգիտի:

ԻՄ ՀԱՅՐԻԿԸ

Մայրիկս այդ մի հասարակ բանը չգիտի, բայց ես իմ մայրիկին բոլորից շատ եմ սիրում: Բայց մայրիկս չի հավատում: Ամեն անգամ հարցնում է.

- Դու ինձ սիրո՞ւմ ես, Արտակ:
- Հա՛, -ասում եմ ես, -սիրում եմ, մայրիկ ջան:
- Ինչքա՞ն ես սիրում, -հարցնում է մայրիկը:

Ես ձեռներս պարզում եմ մեծ-մեծ ու ասում եմ.

- Ա՛յ, այսքան:

Բայց ես ի՞նչ անեմ: ձեռքերս փոքր են: Մտածում, մտածում եմ, գնում եմ Ալիկի մոտ և մի բան եմ հարցնում: Ալիկը իմ ականջին թաքուն մի բան է ասում, և ես գալիս եմ, ասում եմ մայրիկիս.

- Տիզերքի չափ:

Եվ մայրիկս ուրախ ծիծաղում է:

Հայրիկս էլ է ծիծաղում և ասում է.

- Ոչ թե տիզերք, այլ տիեզերք:

- Լավ էլի, -ասում է մայրիկս, -թող սխալ ասի, հա՞: Այնքան եմ սիրում, երբ երեխաները սխալ են խոսում: Կմեծանա՛ կուղղի:

- Ոչ, -ասում է հայրիկս, -սխալ խոսելը լավ չէ:

Զարմանալի հայրիկ է իմ հայրիկը: Բոլորի սխալներն ուղղում է: Գնում նայում է Ալիկի տետրերին, ձեռքերը մեջքին է դնում ու ասում.

- Ամոթ, խայտառակություն, այս ինչպե՞ս ես գրում: Հը՞: Ո՞րն է ք «կ»-ն: Մա «կ»-ը՞ է թե «ն»-ը: Այս ի՞նչ տառեր են՝ ծուռտիկ-մուռտիկ, այլանդակ-մայլանդակ: Եթե ես քո դասատուների տեղը լինեի, «երկու» կնշանակեի քեզ, և ոչ թե «հինգ»: Ոնց որ հավը թանաքոտ կտուցով քջուջ անի: Ոնց որ հարբած ճանճը գլուխկոնձի տա:

Ալիկը կարմրում է, իսկ ես այդ ճանճի նման գլուխկոնձի եմ տալիս գորգի վրա: Ախր շատ ծիծաղելի բաներ է ասում իմ հայրիկը: Ես զգում եմ: Հետո գնում եմ նայում եմ Ալիկի տետրերին ու կարդում եմ: Ես ձեզ չե՛մ ասել, որ արդեն կարդում եմ: Իհարկե: «Այբբենարանից» եմ սովորել: Կարդում եմ, բայց չեմ հասկանում:

- Իմլավմայրիկսիրունմայրիկ:

Մինչև վերջը կարդում եմ, սկիզբը մոռանում եմ: Բայց տառերը կարդում եմ: Իսկ, ըհը, հայրիկիս գրածից ոչ մի տող չեմ կարողանում կարդալ: Խզբզում է: Ամբողջ երեկո նստում ու խզբզում է: Ես կանգնում եմ հայրիկիս աթոռի մոտ ու հարցնում եմ:

- Մա հայերե՞ն է:

- Այո,-ասում է հայրիկս:

Ես ուզում եմ մի բան ասել, բայց չեմ ասում: Ես ուզում եմ ասել, որ Ալիկը հայրիկից լավ է գրում, բայց չեմ ասում:

- Դու ինչ որ բան ես ուզում ասել,-հարցնում է հայրիկը:

- Երբ հայրիկը հարցնում է, պետք է պատասխանել: Ես գիտեմ:

- Ոնց որ հարբած ճանճը գլուխկոնձի տա,- ասում եմ ես՝ մատով ցույց տալով հայրիկի գրածը:

Հայրիկս ծիծաղում է ու ասում.

- Այ թե ինչ: Իսկ դու իմացիր, որ երբ ես Ալիկի տարիքին էի, այսպես չէի գրում: Ես գրում էի գեղեցիկ, մաքուր, ուղիղ: Հասկացա՞ր:

Ես գլխով եմ անում: և ոչինչ չեմ պատասխանում: Բայց ես մտածում եմ: Էլ ինչո՞ւ է հայրիկը բարկանում Ալիկի վրա, ուզում է, որ նա գեղեցիկ գրի, երբ գիտի, որ հետո, ուշ-ուշ, միևնույն է, իր նման ծուռտիկ-մուռտիկ, այլանդակ-մայլանդակ է գրելու:

Եվ մտածում եմ, թե դասատուն ի՞նչ գնահատական է նշանակում իմ հայրիկին:

ԻՄ ՏՈՒՆԸ

Ես շատ եմ տխրում, երբ մայրիկը տանը չէ: Երբ մայրիկը տանը չէ, ես մենակ եմ: Քայլում եմ սենյակից սենյակ և բղավում եմ.

- Ես մենակ եմ, ես մենակ եմ:

- Մի՛ բղավիր, մի խանգարիր:

Այդ ասում է հայրիկս: Ինչպես միշտ, նա նստած է իր գրասեղանի մոտ և խզբզում է:

Ես ծլկում եմ նրա սենյակից, միջանցք եմ գնում և բղավում.

- Ես մենակ եմ: Մայրիկս ո՞ւր է: Ես մենակ եմ:

- Արտակ,-կանչում է հայրիկս:

Ես վազում ու գլուխս հայրիկի սենյակն եմ մտցնում:

- Արտակ,-ասում է հայրիկս,- դու գիտե՞ս որ մայրիկը ծնողական ժողովի է գնացել: Ինչո՞ւ ես գուր կանչում: Գնա Ալիսային ու Ալիկին ասա, որ քեզ զբաղեցնեն:

Ես էլ հենց դա եմ ուզում: Վազում եմ մյուս սենյակը ու բղավում.

- Ալիսա, Ալիկ, ինձ զբաղեցրեք:

Ալիսան գրում է, իսկ Ալիկը՝ կարդում:

- Օ՛ֆ,-տնքում է Ալիկը,-դաս եմ սովորում:

- Է՛հ,- քիթը ծռում է Ալիսան,-դաս եմ սովորում:

- Բա ես ի՞նչ անեմ,-թնկթնկում եմ ես,-բա ես ի՞նչ անեմ:

Նորից միջանցք եմ դուրս գալիս ու ինչքան ուժ ունեմ կանչում եմ.

- Մայրի՛կ, որտե՞ղ ես: Ես մենակ եմ: Ես մենակ եմ: Մայրիկ...

- Ի՞նչ,-լսվում է իր սենյակից հայրիկիս ձայնը:

- Քեզ չեմ ուզում: Մայրիկիս եմ ուզում: Մայրի՛կ,- գոռում եմ ես:

- Մայրիկը ես եմ, ի՞նչ ես ասում,-բարկանում է հայրիկը:

- Դու մայրիկ չես: Դու հայրիկն ես,-ասում եմ ես:

- Չէ, ես մայրիկն եմ,-պնդում է հայրիկս:

Դա շատ ծիծաղելի է, երբ հայրիկս իր հաստ ձայնով ասում է. «Ես մայրիկն եմ»: Հիշում եմ «Ուլիկը» հեքիաթը, որ Ալիսան կարդացել է ինձ համար, և ասում եմ ուլիկի ձայնով.

- Չէ, իմ մայրիկը այդպես չի կանչում: Նա քաղցր ու բարակ ձայն ունի: Քո ձայնը կոշտ է ու կոպիտ:

- Այ քեզ անպիտան տղա,-ասում է հայրիկս,-ուրեմն ես գա՞լին եմ:

- Չէ ,-ծիծաղում եմ ես,-դու գայլը չես: Դու հայրիկն ես:

Ու մեկ էլ հայրիկս բարակ, ծվծվան ձայնով ասում է.

- Ոչ, ես մայրիկն եմ, մայրիկը:

Կարծես թե մայրիկը չի կարող ասել «մայրիկ», այլ Գեղամիկի նման «մայրիկ» պիտի ասի: Ես ծիծաղում եմ:

- Ես մայրիկն եմ: Ի՞նչ ես ուզում, Արտակ,-նորից հարցնում է հայրիկս: Ես մտածում, մտածում եմ ու հանկարծ գտնում եմ: Ու ասում եմ.

- Դե որ մայրիկն ես, գնա խոհանոց:

Վարագույրի միջից հայտնվում է հայրիկիս գլուխը:

- Ի՞նչ,-հարցնում է նա:

- Դե որ մայրիկն ես, գնա խոհանոց,-մայրիկը միշտ խոհանոցում է լինում:

Հայրիկս կամացուկ ծիծաղում է, մատը բերանին է տանում ու ասում է.

- Սո՛ւս:

Եվ մեկ էլ բացվում է դուռը, ու ներս է մտնում իմ մայրիկը:

Ես վազում եմ, գրկում եմ մայրիկիս: Մայրիկիս վերարկուն սառն է, լավն է:

- Ես մենակ չեմ, ես մենակ չեմ,-բղավում եմ ես:

ԻՄ ՏՍՏԻԿԸ

Իմ տատիկը փոքրիկ է: Նրա ատամները դեռ դուրս չեն եկել: և քայլել նույնպես շատ լավ չգիտի: Դրա համար էլ փայտ է բռնում ձեռքին: Բայց քիչ է քայլում:

Մի քիչ ման է գալիս ու ասում է.

- Օ՛ֆ, հոգնեցի:

Եվ պառկում է ու սկսում է կարդալ:

Շատ զարմանալի է, թե տատիկս ինչպես է սովորել լավ կարդալ: Ատամ չունի, քայլել չգիտի, բայց կարդում է: Կարդում է, բայց չի հասկանում: Ինձ նման: Ալիսային կանչում է ու հարցնում.

- Արշակ երկրորդը ինչո՞ւ գնաց Տիզրոն:

Եվ Ալիսան ամեն ինչ բացատրում է իմ տատիկին: Եվ տատիկս հասկանում ու գլխով է անում: Ինձ նման:

Մի օր հանկարծ տեսա, որ տատիկս լաց է լինում: Հասկացա, որ կարդում է, չի հասկանում ու լաց է լինում:

- Ինչո՞ւ ես լաց լինում, տատի ջան,-հարցրեցի ես,-• գնա՞մ Ալիսային կանչեմ:

- Չէ,-ասաց տատիկս,-տխուր գիրք է, ես էլ լաց եմ լինում:

Ես վախեցա: Նայեցի չորս կողմս: Մայրիկը չկար:

- Սո՛ւս,-ասացի տատիկիս,-լաց մի լինի, լաց մի լինի, տատիկ, մայրիկը կբարկանա:

- Ինչո՞ւ,-հարցրեց տատիկը:

- Ես որ լաց եմ լինում, ինձ վրա բարկանում է,-ասացի ես:

Եվ տատիկս վախից ծիծաղեց:

ԱԼԻՍԱՆ

Ալիսան մեր օրինակն է:

Երբ Ալիկը մի սխալ բան է անում, ասենք հյուրերի ներկայությամբ ձեռքը մեկնում է սեղանին դրված շոկոլադին, մայրիկը հյուրերի գնալուց հետո նախատում է Ալիկին.

- Ինչպես չամաչեցիր: Ալիսան երբևէ այդպիսի բան կանի՞: Օրինակ վերցրու Ալիսայից:

Կամ թե՛ երբ ես բակից ցեխոտված եմ գալիս, մայրիկս իսկույն օրորում է գլուխն ու ասում.

- Այդ ինչպե՞ս ես խաղում, այդ չոր բակում որտեղի՞ց ցեխ գտար: Մաքրասեր եղիր, զավակս, օրինակ վերցրու Ալիսայից:

Նախ և առաջ, երբ ես փոքր էի, չգիտեի, թե ինչ է նշանակում օրինակ վերցնելը: Դրա համար էլ մի անգամ ասացի քույրիկիս.

- Ալիսա ջան, ի՞նչ կլինի ինձ օրինակ տաս:

- Ի՞նչ օրինակ,-զարմացավ քույրիկս:

- Այ, նրանից, որ դու ունեմ, իսկ ես ու Ալիկը չունենք:

- Ի՞նչ ես խոսում, է՛, չեմ հասկանում,-բարկացավ Ալիսանձ

- Ես էլ մայրիկին կասեմ, որ չես տալիս,-ասացի ես:

- Ախր ի՞նչ ես ուզում, այ ախպերիկ:

Օրինակ եմ ուզում,-ասացի ես,-մայրիկն ասաց Ալիսայից օրինակ վերցրու:

Ու մեկ էլ Ալիսան ծիծաղեց, գրկեց ինձ ու սկսեց վեր-վեր թոցնել, սկսեց համբուրել ինձ ու գոռոռալ.

- Այ քեզ օրինակ, այ քեզ օրինակ:

Եվ մայրիկս ասաց, թե օրինակ վերցնելը նշանակում է, որ ես ու Ալիկը պետք է Ալիսայի նման լինենք: Ախր դա շատ ծիծաղելի է, չէ՞: Մայրիկս չի հասկանում, որ եթե ես ու Ալիկը Ալիսայի նման լինենք, բա ինքը ո՞նց կիմանա՝ այդ ես եմ, Ալի՞կը թե Ալիսան: Կխառնի, չէ՞: Կուզենա ինձ մի բան ասել, Ալիսային կասի: Կուզենա Ալիկին պատժել, ինձ կպատժի, չէ՞: Ես այդ բոլորը ասացի մայրիկիս, ու մայրիկս ծիծաղեց.:

Եվ հետո ես հասկացա, թե ինչ է նշանակում օրինակ վերցնելը: Դա նշանակում է, որ ինչ-որ Ալիսան անի, Ես ու Ալիկն էլ պետք է Ալիսայի նման անենք:

Բայց այնքան զարմանալի են այդ մեծերը: Այսինքն՝ մայրիկս: Էլի դժգոհ է: Ես Ալիսայի նման թխկթխկացնում եմ դաշնամուրի վրա, իսկ մայրիկս բարկանում է: Ես Ալիսայի նման միացնում եմ մագնիտոֆոնը, մայրիկս բարկանում է: Ես Ալիսայի նման փող եմ վերցնում և ուզում եմ գնալ հացի, մայրիկս բարկանում է: Բա ես ի՞նչ անեմ Ալիսայի նման, է՛ ...

ԱԼԻԿԸ

Ես ձեզ արդեն ասել եմ: Ալիկը իմ եղբայրն է: Այնքան հետաքրքիր տղա է Ալիկը, որ պատմեմ ծիծաղից կթուլանաք: Հայրիկս նրան ասում է «Ձախլիկ Ալիկ»: Ինքը միշտ ուզում է մի լավ բան անել, բայց միշտ էլ վատ է ստացվում: Ըհը՛, տեսեք: Իրար կողքի նստած ենք՝ Ալիսան, Ալիկը, ես: Մեկ է մայրիկն ասում է.

- Մի բաժակ ջուր տվեք, խնդրում եմ:

Դեռ խոսքը չվերջացրած, Ալիկը վեր է թռչում, որ բոլորից առաջ ինքը բերի: Բայց այնպիսի թափով է վեր թռչում, որ ինձ գցում է գետնին, ճանապարհին վազելով խփում է տատիկին, խոհանոցում, թըփ, դիպչում է սառնարանին և մեկ էլ, չըլիկ՝ ծորակին խփելով ջարդում է բաժակը: Ջարդում է ու ասում է աչքերը լցրած.

- Էս ի՞նչ բարակ են սարքում էս բաժակներն, է՛ ...

Հայրիկն ու մայրիկն արդեն գիտեն, որ եթե տանը մի բան է ջարդվել կամ թե փչացել է մի բան, օրինակ հեռախոսը, մագնիտոֆոնը կամ հեռուստացույցը, ուրեմն Ալիկն է արել:

- Շաբաթը մեկ անգամ պարտադիր կարգով պետք է Ալիկին պատժել,-ասում է հայրիկը,-նա անպայման մի բան ջարդած կլինի, որի մասին իմանալու ենք հետո:

Եվ մեր Ալիկն էլ այնքան համոզված է, թե ամեն ինչ, ճիշտ որ, ինքն է անում, երբեք չէ չի ասում:

- Ալիկ, դո՛ւ ես մեխով խազել սեղանը,-հարցնում է մայրիկը:

- Չգիտեմ,-խեղճ-խեղճ ասում է Ալիկը:

- Այսինքն՝ ինչպես թե չգիտեմ: Դու ես սեղանը խազել, թե՞ ոչ:

- Չեմ հիշում, մայրիկ ջան, կարող է ես եմ խազել

Մայրիկս բարկությունից կարմրում է, մի սև շոր է փաթաթում ձեռքի վրա ու իմ ավտոյի ռետինե կարմիր շշակի նման մի բանով փչում, հա փչում ու ասում է.

- Ըհը, ճնշումս էլի բարձրացավ:

Ու նորից հարցնում է բարկացած.

- Ալիկ սիրելիս, տես, չեմ բարկանում: և խոստանում եմ քեզ չպատժել: Ի՞նչ անենք, • գուցե պատահաբար է եղել: Մեզ հետ էլ է պատահում: Ես միայն ուզում եմ ճշմարտությունն իմանալ, ասա, դո՞ւ ես խազել, թե՞ ոչ:

Ալիկը լայն բացում է աչքերը, թոթովում է ուսերը, տարածում է ձեռքերն ու ասում կամացուկ.

- Ախր ես ի՞նչ գիտեմ, մայրիկ ջան, դե որ ասում ես՝ երևի ես եմ արել:

Մայրիկը հառաչում է ու լռում:

Երեկոյան աշխատանքից եկավ հայրիկը: Մայրիկը պատմեց նրան ամեն ինչ: և մեկ էլ հայրիկս տխրած ասաց.

- Ի՞նչ ես ասում: Դա ես եմ խազել, պատահաբար: Պատի ժամացույցը երբ տանում էի վերանորոգման, սեղանին դրեցի, իսկ երբ վերցրեցի, մեխը խազեց:

Ես նայում եմ Ալիկին, Ալիկը ժպտում է հաղթական:

- Տեսա՞ք,-ասում է նա:

- Ալիկ ջան, այ բալիկ ջան,-համարյա լաց լինելով ասում է մայրիկը,-բա որ դու չէիր արել, ինչո՞ւ չէիր ասում, ինչո՞ւ չէիր պնդում, ինչո՞ւ էիր լռում, երբ այդքան նախատում էի:

- Ախր, մայրիկ ջան, միևնույն է, չէիք հավատալու, ի՞նչ անեմ,-ասում է Ալիկը ու դուրս է փախչում սենյակից:

Այնքան լավ տղա է իմ եղբայրը:

ՄԱՐԻՆԵՆ

- Տեսե՛ք ինչ եմ գրել,-,գոչում է Վահանիկը:

Մենք նայում ենք ու տեսնում, որ նա կավիճով ուղղակի խզրզել է պատին: Վահանիկը գրել չգիտի, ի՞նչ պետք է գրի: Բայց որովհետև Մարինեն էլ գրել չգիտի, դրա համար էլ ինձ հարցնում է.

- Արտակ, տես ի՞նչ է գրել Վահանիկը:

- Ոչինչ էլ չի գրել,-ասում եմ ես:

- Դու ոչինչ չես գրել,- ասում է Մարինեն:

- Հա՛յ- հո՛յ,-ծիծաղում է Վահանիկը,-,որ կարդալ իմանայիք, հիմա կգժվեիք:

- Փխ խոսք ես գրե՞լ,-հոնքերը կիտում է Մարինեն:

Վահանիկը ետ-ետ է գնում ու բղավում.

- Արտակի մասին եմ գրել, քո ի՞նչ գործն է:

- Հենց իմ գործն է,- ճշում է Մարինեն ու վազում Վահանիկի ետևից:

Ու մեկ էլ Վահանիկը, պոկ փախչում է ու հետն էլ գոռում՝ «Վայ, մայրիկ ջան»:

Ես ծիծաղում եմ, իսկ Մարինեն ասում է.

- Չէ, այդ Վահանիկին մի օր պիտի մի լավ դնես:

Ես ավելի եմ ծիծաղում, որովհետև ախր շատ ծիծաղելի է: Թողեք մի քիչ ծիծաղեմ ու նոր պատմեմ: Ըհր: Ուրեմն ծիծաղելի է, որովհետև Մարինեյի զլուխը հազիվ իմ ուսին է հասնում: Իսկ Վահանիկը մի մատ ինձանից բոյով է: Բայց հենց որ Մարինեն ոտքը խփում է գետնին, Վահանիկը թռչում, փախչում է իրենց պատշգամբը:

- Արտա՛կ,-ասում է Մարինեն,- դե հիմա արի ես ու դու խոսենք:

- Ի՞նչ խոսենք,-ասում եմ ես:

- Խոսենք, էլի,-ասում է Մարինեն,-ես իմ մանկապարտեզի մասին պատմեմ, դու էլ՝ քո մանկապարտեզի, հա՞...

Ու մենք խոսում ենք ու այնքան ծիծաղելի բաներ ենք հիշում:

Մարինեի հետ այքան ուրախ է: Ու Մարինեն այնքան լավ է ծիծաղում: Երբ ծիծաղում է աչքերը դառնում են բաց-բաց կապույտ, ոնց որ, ոնց որ... կապույտ ջրաներկ: Ու մազերն էլ, ինչ ասեմ, շեկ են, երկար ու շեկ, ոնց որ... ոնց որ... ռուսի մազեր: Բայց հայ է: Մեր բակում իսկական ռուսներ էլ կան: Վովկան, օրինակ, ռուս է, բայց Մարինեն հայ է:

Հետո ասեմ, որ երբ Մարինեն իմ կողքին է, ես ոչ մեկից չեմ վախենում: Վահանիկից էլ չեմ վախենում: Տիգրանիկից էլ չեմ վախենում: Երևի Շեկոյից էլ չեմ վախենում: Ես ու Մարինեն քայլում ենք մեր բակում իրար ձեռք բռնած, խոսում ու ծիծաղում ենք: Մեր մայրիկներն էլ պատշգամբ են դուրս գալիս, նայում են մեզ ու իրենք էլ են ծիծաղում:

- Էլի իրար գտան,-ասում է Մարինեի մայրիկը:

- Այսօր ո՞վ է ում հյուր գալու,-հարցնում է իմ մայրիկը

- Երեկ ձեր տանն էին, ուրեմն այսօր մեր հերթն է,-ասում է Մարինեյի մայրիկը:

- Վերջը բարին անի,-ծիծաղում է իմ մայրիկը: Եվ Մարինեյի մայրիկն էլ է ծիծաղում:

Լավ, այստեղ ինչ ծիծաղելու բան կա: Ինչ որ խոսում ենք՝ ծիծաղում են: Բոլորն էլ մեզ նայում, ծիծաղում են: Մաթոս քեռին էլ է ծիծաղում:

- Արտակ, դու Մարինեին սիրո՞ւմ ես,-հարցնում է նա:
  - Հա,-ասում եմ ես:
  - Վայ, վայ, վայ, վայ,-քրքջում է Մաթոս քեռին,-իսկ Մարինեն էլ քեզ սիրո՞ւմ է:
  - Հա,-ասում եմ ես:
  - Հա՞,-հարցնում է Մաթոս քեռին ու նորից քրքջում է:- Ուրեմն դուք իրար սիրո՞ւմ եք:
  - Հա,-ասում եմ ես:
  - Վայ, վայ, վայ, վայ,-արցունքները սրբում է Մաթոս քեռին:- Էս հիմիկվա երեխաներից մարդ բան չի հասկանա:
- Լավ, այստեղ ի՞նչ չհասկանալու բան կա: Մարինեն ու ես ինչո՞ւ պետք է իրար չսիրենք: Չէ՞:
- Տեսնես, որ մեծանանք, մենք է՞լ չենք հասկանա: